

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Ing. Mgr. Martinem Jakubem Brusem ve věci

žalobkyně: **H. B.**, narozena „X“,
bytem „X“,
zastoupena Pavlem Uhlem, advokátem,
sídlem Kořenského 1107/15, 150 00 Praha 5,

proti

žalovanému: **Český báňský úřad**,
sídlem Kozí 748/4, 110 00 Praha 1,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2020, č. j. SBS 15599/2020/ČBÚ-21,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2020, č. j. SBS 15599/2020/ČBÚ-21, jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Obvodního báňského úřadu pro území kraje Ústeckého (dále jen „obvodní báňský úřad“) ze dne 26. 2. 2020, č. j. SBS 23827/2018/OBÚ-04/5. Tímto rozhodnutím obvodní báňský úřad shledal žalobkyni vinnou z přestupku podle § 40a odst. 1 písm. a) zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství, ve

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

znění pozdějších předpisů (dále jen „horní zákon“), jehož se žalobkyně dopustila tím, že dne 30. 6. 2018 v dopoledních hodinách vědomě a úmyslně neoprávněně vnikla s dalšími účastníky akce „KLIMAKEMP 2018“ do důlního díla – lomu Bílina na pracovní plán prvního skrývkového řezu, organizace Severočeské doly a. s., IČO: 49901982, kde je vykonávána obvodním báňským úřadem řádně povolená hornická činnost a kam je vstup zakázán. Za spáchání uvedeného přestupku obvodní báňský úřad podle § 40a odst. 3 písm. a) horního zákona a v souladu s § 35 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“) uložil žalobkyni pokutu 4 000 Kč a současně jí uložil povinnost uhradit náklady řízení 1 000 Kč. Žalobkyně se v žalobě zároveň domáhala toho, aby soud zrušil také zmíněné rozhodnutí obvodního báňského úřadu a uložil žalovanému povinnost nahradit jí náklady soudního řízení.

Žaloba

2. V žalobě žalobkyně namítala, že došlo k zániku odpovědnosti za přestupek uplynutím promlčecí doby. Uvedla, že přestupek byl spáchán dne 30. 6. 2018, správní orgán neučinil oznámení o zahájení řízení, které by přerušilo běh promlčecí doby, a jako první úkon v řízení vydal dne 27. 2. 2019 příkaz. Žalobkyně proti tomuto příkazu podala včasný odpor, čímž došlo ke zrušení příkazu. Účinky standardního meritorního rozhodnutí, včetně přerušení promlčení, má podle žalobkyně pouze příkaz, proti němuž nebyl podán odpor, a tím se stal pravomocným a vykonatelným. Žalobkyně upozornila na to, že aktuální právní úprava nepřevzala dřívější § 20 odst. 2 větu poslední zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, který stanovil, že je-li prvním úkonem v řízení vydání příkazu o uložení pokuty, přerušuje se běh doby jeho doručením. Podotkla, že žalovaným citovaný § 150 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) odkazuje na § 71 téhož zákona, který upravuje lhůty pro vydání rozhodnutí a netýká se běhu promlčecí doby. Připomněla, že rozhodnutí obvodního báňského úřadu bylo vydáno 27. 2. 2020, tudíž v jednoleté promlčecí době, která počala plynout 1. 7. 2018, nenastala žádná okolnost, jež by její běh přerušila či stavěla. Podle žalobkyně tak k vydání rozhodnutí došlo po uplynutí jednoleté promlčecí doby (a zároveň nikoli do jednoho roku od vydání příkazu), a proto bylo nezbytné řízení zastavit podle § 86 odst. 1 písm. h) zákona o odpovědnosti za přestupky. Žalobkyně zdůraznila, že jakákoli hmotněprávní analogie v neprospěch obviněné osoby je v oblasti trestního práva i v rovině správního trestání nepřipustná. Na podporu svého názoru, že příkaz, proti němuž byl podán odpor, nepřerušuje běh promlčecí doby, odkázala žalobkyně na komentář k zákonu o odpovědnosti za přestupky a na rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 12. 2019, č. j. 20 A 4/2019-72.
3. Žalobkyně dále namítala, že shromážděné podklady neumožňovaly vydat ve věci rozhodnutí o uznání viny žalobkyně, ani jeho následné potvrzení v odvolacím řízení. Samotné ztotožnění osoby, stejně jako fakt, že se udál přestupek, se podle žalobkyně opírá pouze o úřední záznamy policie. Osoba pachatele, průběh skutku a skutkový děj však musí být v řízení prokázány relevantními důkazy, zejména svědeckými výpověďmi nebo v souladu se zákonem pořízenými videozáznamy, atp. Totožnost osoby, která měla skutek spáchat, pak musí být doložena úředně (dokladem předloženým po zajištění), jiným průkazným způsobem identifikace (otisky prstů, DNA), svědecky (osoba, která pachatele osobně zná, dosvědčí jeho totožnost bezprostředně po zajištění a posléze v přestupkovém řízení) nebo prostřednictvím rekognice.

4. Podle žalobkyně se jedná o zjevné porušení zásad presumpce neviny a *in dubio pro reo*, upravených mimo jiné v § 69 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, což ilustruje tvrzení obvodního báňského úřadu, že „žalobkyně dle správního orgánu v rámci projednávání přestupku nepředložila žádné relevantní skutečnosti, které by byly v rozporu se zjištěním správního orgánu“. Obviněný přitom není v řízení povinen prokazovat svou nevinu či zpochybňovat závěry, k nimž dospěla policie; nositelem důkazní povinnosti, za dodržení citovaných zásad, je bezvýhradně správní orgán. Podle žalobkyně neprovedl obvodní báňský úřad ve věci žádný přímý důkaz její viny, ani neshromáždil propojený, na sebe navazující řetězec důkazů nepřímých, kdy za důkaz vůbec nelze považovat předložení dokladu totožnosti při ústním jednání. Žalobkyně zdůraznila, že obvodní báňský úřad neprováděl žádné porovnávání fotografií, neboť v době, kdy měl občanský průkaz za účelem ověření totožnosti v dispozici, ležel spisový materiál se shromážděnými podklady zavřený na stole. V protokolu z jednání navíc není o srovnání fotografií žádný záznam. Dodala, že ztotožnění policií bylo v jiných řízeních vedených před Městským úřadem Litvínov vadné, nicméně obvodní báňský úřad odmítl dotazem u příslušného orgánu ověřit, zda byla identifikace provedena správně.
5. Postup obvodního báňského úřadu považovala žalobkyně za rozporný s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu (např. rozsudky 14. 3. 2019, č. j. 3 As 231/2017-49, ze dne 22. 6. 2016, č. j. 1 As 60/2016-30, ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008-115, a ze dne 9. 9. 2010, č. j. 1 As 34/2010-73), ze které vyplývá, že úředním záznamem a oznámením o přestupku nelze ve správním řízení samostatně provádět dokazování, tyto slouží jen jako podklad k provádění dokazování. Podotkla, že správní orgán je povinen vyhledávat a opatřovat si důkazy a podklady pro své rozhodnutí, avšak ve správním řízení nebylo provedeno žádné dokazování, ani výslechem svědků či přehráním videozáznamu. K pravomocným příkazům z jiného správního řízení dodala, že jimi nemůže být prokázána její vina a předchozí neoprávněný postih nemůže být důvodem pro další neoprávněné potrestání, ani jimi není správní orgán vázán při posuzování viny.
6. V řízení žalobkyně rovněž namítala porušení zásady *ne bis in idem*, neboť přestupek, ze kterého byla uznána vinnou, musel být spáchán v jednočinném souběhu s činem, za který již byla postižena. Závěr žalovaného, že přestupky žalobkyně byly spáchány ve vícečinném souběhu, neboť šlo o různá jednání a porušení rozdílných právních zájmů, nemá podle žalobkyně oporu v podkladech rozhodnutí. Měla za to, že jde o souběh jednočinný, jelikož v předchozí věci vedené Městským úřadem Litvínov byla pravomocně uznána vinnou, že dne 30. 6. 2018 v dopoledních hodinách v prostoru lomu Bílina v katastrálním území obce Libkovice neuposlechla výzvu policisty tím, že vnikla do důlního díla. V nyní projednávané věci byla uznána vinnou pro skutek spočívající v tom, že dne 30. 6. 2018 v dopoledních hodinách vědomě a úmyslně neoprávněně vnikla do důlního díla – lomu Bílina. Skutečnost, že se jedná o tentýž skutek, podle žalobkyně vyplývá i z pokynu policisty, na který odkázala. Za shodné považovala i následky projednávaných přestupků, neboť pokyn byl policií uložen kvůli blízkosti důlního díla, aby byly ochráněny životy a zdraví účastníků akce a majetek vlastníka dolu, a stejná ochrana hodnot vyplývá i z cedula zakazující vstup. Zásada zákazu dvojího trestání upravená v čl. 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod podle žalobkyně nemůže být prolomena ani tím, že v případě naplnění znaků skutkových podstat více přestupků jedním jednáním je k jejich projednání příslušných více správních orgánů.
7. Dále žalobkyně konstatovala, že účastí na předmětném protestu nebyl naplněn materiální znak přestupku a důvodem vniknutí účastníků protestu na území, kde probíhá hornická

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

činnost, byla dlouhodobá ochrana veřejného zájmu – konkrétně lidského života, zdraví, majetku, veřejných rozpočtů, životního prostředí a klimatu, neboť to vše prokazatelně a v masovém měřítku poškozuje spalování hnědého uhlí, které se ve velkolomu Bílina těží. Uvedla, že žalovaným tvrzené ohrožení života a zdraví je nepodložené, neodůvodněné a neprokázané. A i kdyby bylo prokázáno, že jednáním kladeným jí za vinu ohrozila sebe sama, nemůže jí být taková okolnost jakkoli kladena k tíži, jelikož sebeohrožení či sebepoškození nelze v právním řádu České republiky sankcionovat. Rovněž ohrožení ostatních aktivistů a zaměstnanců dolu z provedeního dokazování nijak nevyplývá. Z hlediska proporcionality to pak byl naopak klimatický protest, který se uskutečnil v zájmu ochrany života a zdraví, přičemž podle žalobkyně v žádném případě nebyl hrozícím nebezpečí klimatické krize neadekvátní. Podotkla, že by se nejednalo o první případ, kdy by byl takový protest příslušnými orgány shledán legitimním, a že odmítavý postoj k pokračující těžbě hnědého uhlí je v souladu s cíli mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána. Protestující se snažili upozornit na změny klimatu i s odkazem na ústavně zaručené právo na příznivé životní prostředí podle čl. 35 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, právo na svobodu projevu podle čl. 17 Listiny základních práv a svobod a právo na odpor podle čl. 23 Listiny základních práv a svobod. Závěrem dodala, že počínání účastníků protestu bylo legitimní, kdy naopak nevykazovalo potřebný stupeň společenské škodlivosti ve smyslu § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky.

Vyjádření žalovaného k žalobě

8. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že námitku zániku odpovědnosti za přestupek uplynutím promlčení doby žalobkyně v odvolacím řízení neuplatnila, a jde tedy nad rámec otázek, které by mohla žalovat. Příkaz, jenž je vydán jako první úkon ve věci podle § 90 odst. 1 a § 150 správního řádu, má dvojí povahu. Jednak představuje nepravomocné meritorní rozhodnutí a jednak supluje oznámení o zahájení řízení, neboť obsahuje veškeré náležitosti ve smyslu § 46 odst. 1 správního řádu. Z § 150 odst. 3 správního řádu pak podle žalovaného jednoznačně vyplývá, že podáním odporu se příkaz ruší, ale v řízení se ze zákona pokračuje. Vzhledem k tomu, že právní řád neumožňuje správnímu orgánu za této situace (znovu) zahájit správní řízení, žalovaný trval na tom, že zrušený příkaz v plném rozsahu a se všemi právními důsledky nahrazuje oznámení o zahájení řízení. K přerušení promlčecí doby tak podle žalovaného došlo ve smyslu § 32 odst. 2 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky dne 23. 5. 2019, kdy byl doručen příkaz ze dne 27. 2. 2019, č. j. SBS 23827/2018/OBÚ-04/1 (*pozn. soudu – příkaz byl doručen dne 7. 3. 2019*). V nové promlčecí době jednoho roku pak obvodní báňský úřad vydal dne 26. 2. 2020 své rozhodnutí, čímž došlo k opětovnému přerušení promlčecí doby. K zániku odpovědnosti za přestupek v důsledku uplynutí promlčecí doby tudíž nedošlo.
9. Za nedůvodnou označil žalovaný námitku neprokázání přestupku. Jelikož v rozhodnutí obvodního báňského úřadu je jasné specifikováno jednání žalobkyně a jsou zde uvedeny všechny skutečnosti týkající se předmětného skutku, jakož i následek tohoto jednání specifikovaný místem a datem, došlo k naplnění všech znaků skutkové podstaty přestupku a byly zjištěny všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch žalobkyně. Odmítl, že by obvodní báňský úřad opřel svůj výrok pouze o úřední záznam a oznámení přestupku, neboť v rámci rozhodování ověřil a doložil, že je v místě zadržení žalobkyně rozhodnutím obvodního báňského úřadu povolena hornická činnost na lomu Bílina a v době spáchání přestupku existovalo řádné vymezení hranice povolené hornické činnosti výstražnými tabulkami spojenými páskou a nápisy upozorňujícími na zákaz vstupu do ohraničené oblasti. Žalobkyně rovněž nevyužila možnosti předložit důkazy svědčící v její Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

prospěch. Žalovaný uvedl, že obvodní báňský úřad mohl z úředního záznamu vycházet jako z podkladu pro rozhodnutí, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008-115, označil za nepřiléhavý. Z policejního spisu jednoznačně vyplývá, že žalobkyně byla policií zadržena na pracovní pláni prvního skrývkového řezu lomu Bílina s uvedenými souřadnicemi a následně eskortována k dalším úkonům. Neměla u sebe průkaz totožnosti a odmítala součinnost s policií, která pořídila její fotografii, na základě které byla policií následně ztotožněna. Žalobkyně navíc spáchala na stejném místě a téměř ve stejnou dobu v rámci svého jednání další přestupek, ze kterého byla pravomocně uznána vinnou Městským úřadem Litvínov, což sama v žalobě uvedla. Lze na ni tudíž pohlížet jako na osobu, která se podle pravomocného rozhodnutí nacházela na místě, kde je to zakázáno. V daném případě bylo spáchání přestupku žalobkyní jednoznačně prokázáno a bylo dostatečným způsobem zadokumentováno policií. Další dokazování spáchání přestupku by tedy podle žalovaného bylo nadbytečné.

10. K námitce porušení zásady *ne bis in idem* žalovaný uvedl, že příkazem Městského úřadu Litvínov ze dne 5. 11. 2018, č. j. MELT/69115/2018, byla žalobkyni pravomocně uložena pokuta za nesplnění pokynu policisty k zajištění účelu shromáždění podle § 8 odst. 4 zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o právu shromažďovacím“). Rozhodnutím obvodního báňského úřadu byla žalobkyně shledána vinnou z porušení jiných významných zájmů chráněných horním zákonem, konkrétně došlo k ohrožení zdraví a života jí samotné, ostatních aktivistů i zaměstnanců dolu. Je tedy evidentní, že porušení či ohrožení chráněného zájmu, tedy právně významný následek, je u obou řízení, ve kterých byla žalobkyně uznána vinnou, odlišný. K dělení jednání na různé skutky odkázal žalovaný na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2015, č. j. 6 As 106/2014-25.
11. Žalovaný za nedůvodnou označil také námitku nenaplnění materiální stránky přestupku. Společenská nebezpečnost jednání žalobkyně spočívala v možnosti ohrožení života a zdraví nejen žalobkyně, ale i dalších přítomných aktivistů, jakož i zaměstnanců organizace Severočeské doly a. s., a v neposlední řadě rovněž ve vynuceném odstavení veškeré těžební technologie. K argumentaci žalobkyně, že její jednání podléhalo ochraně práva na svobodu projevu zaručeného čl. 17 Listiny základních práv a svobod, žalovaný uvedl, že odstavec 4 uvedeného článku připouští možnost zákonného omezení svobody projevu, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. Toto omezení bylo zákonem stanoveno z důvodu ochrany práv a svobod druhých a z důvodu ochrany veřejného zdraví. Jednáním žalobkyně podle žalovaného rovněž došlo k porušení právem chráněného zájmu na bezpečném a hospodárném dobývání výhradního ložiska, Žalovaný dodal, že právo na svobodu projevu ani právo na příznivé životní prostředí neopravňují žalobkyni bez jakýchkoli omezení a důsledků zasahovat do práv a svobod jiných osob, zejména v případě, kdy jsou tato realizována na základě řádného povolení vydaného na základě zákona, a ohrožovat přitom jiné ústavně a zákonem chráněné zájmy. Rovněž názor žalobkyně, že jednala v rámci ústavně zaručeného práva na odpor ve smyslu čl. 23 Listiny základních práv a svobod, žalovaný zásadně odmítl, neboť není zřejmé, jak by řádně povolené dobývání hnědého uhlí, které je plně v souladu se zákonem, mohlo odstraňovat demokratický řád lidských práv a základních svobod. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Posouzení věci soudem

12. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobkyně i žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasili.
13. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlédnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
14. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
15. Byť žalobkyně na několika místech žaloby poukazovala na skutečnost, že se správní orgány nevypořádaly s její argumentací, soud shledal napadené rozhodnutí srozumitelným a přiměřeně odůvodněným, tudíž přezkoumatelným. V této souvislosti soud poukazuje na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které platí, že *„[z] odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej vedly k uložení sankce v konkrétní výši“* (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009-46, ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010-53, nebo ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109). Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2008, č. j. 8 As 13/2007-100, však zároveň nelze po odvolacím orgánu požadovat, aby se vyslovil ke každé větě uvedené v odvolání; plně postačí, pokud z jeho rozhodnutí bude zřejmé, na základě jakých skutečností rozhodoval a jakými úvahami se řídil. Těmto požadavkům žalovaný v projednávané věci dostál, neboť z jeho rozhodnutí je zřejmé, z jakých zjištění vycházel, jak o nich uvažil a proč neakceptoval jednotlivé odvolací námitky. Podle názoru soudu je rovněž třeba zohlednit, že zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů rozhodnutí či pro jeho nesrozumitelnost skutečně toto rozhodnutí nelze meritorně přezkoumat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64); taková situace však v projednávané věci nenastala. Zdejší soud proto uzavírá, že napadené rozhodnutí nepřezkoumatelností netrpí. Výhrady žalobkyně podle názoru soudu představují nesouhlas s věcnými závěry žalovaného, jimiž se soud bude zabývat níže.
16. Nejprve se soud zaměřil na otázku, zda došlo k zániku odpovědnosti žalobkyně uplynutím promlčecí doby.
17. Podle § 40a odst. 1 písm. a) horního zákona platí, že *„fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že neoprávněně vnikne do důlního díla nebo do území, ve kterém je vykonávána hornická činnost nebo činnost prováděná hornickým způsobem nebo do poddolovaného území, kam je*

vstup zakázán. “ Za tento přestupek se podle § 40a odst. 3 písm. a) téhož zákona uloží pokuta do 15 000 Kč.

18. *Z § 29 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky vyplývá, že „[o]dpovědnost za přestupek zaniká uplynutím promlčecí doby. “ Podle § 30 téhož zákona „[p]romlčecí doba činí a) 1 rok, nebo b) 3 roky, jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč. “ V daném případě nedosahovala horní hranice pokuty tohoto limitu, a proto promlčecí doba činí jeden rok.*
19. *Podle § 31 odst. 1 věty první zákona o odpovědnosti za přestupky platí, že „[p]romlčecí doba počíná běžet dnem následujícím po dni spáchání přestupku; dnem spáchání přestupku se rozumí den, kdy došlo k ukončení jednání, kterým byl přestupek spáchán. “ Z § 32 odst. 2 téhož zákona ve znění účinném do 31. 1. 2022 plyne, že „[p]romlčecí doba se přerušuje a) oznámením o zahájení řízení o přestupku a b) vydáním rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným, přerušením promlčecí doby počíná promlčecí doba nová. “*
20. *Z § 86 odst. 1 písm. h) zákona o odpovědnosti za přestupky vyplývá, že „[s]právní orgán usnesením zastaví řízení, jestliže odpovědnost za přestupek zanikla. “*
21. *V projednávané věci byl prvním úkonem obvodního báňského úřadu příkaz ze dne 27. 2. 2019. Soud proto předně uvádí, že smyslem příkazu jako prvního úkonu v řízení je jednak vyslovení viny obviněného (podmíněné tím, že nebude podán odpor) a jednak samotné sdělení obviněnému, že došlo k zahájení řízení o přestupku. Teprve doručením příkazu se obviněný dozvídá, že je proti němu vedeno řízení o přestupku, a v tomto smyslu je tedy příkaz oznámením o zahájení řízení. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2022, č. j. 6 As 305/2021-37, platí, že pokud je řízení o přestupku zahájeno vydáním příkazu, proti kterému byl účinně podán odpor, přerušuje se promlčecí doba oznámením příkazu obviněnému ve smyslu § 32 odst. 2 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky.*
22. *Nejdříve považuje soud za nezbytné uvést veškeré podstatné skutečnosti, které měly vliv na posouzení běhu promlčecí doby podle výše prezentovaných závěrů Nejvyššího správního soudu, které zdejší soud sdílí. Za počátek běhu promlčecí doby je v tomto případě podle § 31 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky považován den 1. 7. 2018, tedy den následující po dni, kdy byl spáchán přestupek (30. 6. 2018). Od tohoto dne započal běh jednoleté promlčecí doby, neboť se nejednalo o přestupek, za nějž je možné uložit pokutu ve výši alespoň 100 000 Kč. Konec této doby podle § 40 odst. 1 písm. b) správního řádu připadl na 30. 6. 2019. Dne 27. 2. 2019 vyhotovil obvodní báňský úřad příkaz, který byl podle doručky žalobkyni doručen dne 7. 3. 2019. Proti příkazu podala žalobkyně dne 13. 3. 2019 odpor. Dnem doručení příkazu, který byl později z důvodu podání odporu zrušen, byla podle § 32 odst. 2 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky přerušena promlčecí doba, neboť příkazem bylo žalobkyni oznámeno zahájení řízení o přestupku. Dnem 8. 3. 2019 tedy počala běžet nová promlčecí doba, jejíž konec připadl na 7. 3. 2020.*
23. *V průběhu této nové promlčecí doby vydal obvodní báňský úřad rozhodnutí ze dne 26. 2. 2020, jímž shledal žalobkyni opětovně vinnou. K vydání tohoto rozhodnutí došlo dne 27. 2. 2020, kdy je obvodní báňský úřad podle § 71 odst. 2 písm. a) správního řádu odeslal právnímu zástupci žalobkyně elektronicky prostřednictvím datové schránky (téhož dne bylo předmětné rozhodnutí rovněž doručeno). K vydání dalšího rozhodnutí ve smyslu § 32 odst. 2 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky, majícího za následek přerušování běhu promlčecí doby a počátek běhu doby nové, tak došlo před uplynutím jednoleté promlčecí*

doby. Veškeré námitky poukazující na údajné marné uplynutí promlčecí doby a zánik odpovědnosti žalobkyně tudíž nejsou důvodné.

24. Žalobkyně dále namítala, že žalovaný svým postupem porušil zásadu *ne bis in idem*, neboť přestupek, ze kterého byla uznána vinnou, byl v jednočinném souběhu s činem, za který již byla postižena. Soud považuje za nutné nejprve zodpovědět otázku, zda v případě žalobkyně a jejího počínání na předmětných pozemcích se jednalo o vícečinný, nebo jednočinný souběh přestupků. Soud se přiklání k závěru, že se jednalo o souběh vícečinný.
25. Zásada *ne bis in idem*, tedy právo nebýt souzen nebo potrestán dvakrát za týž čin, je na ústavní úrovni upravena v čl. 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod. Povinnost ctít uvedenou zásadu dále plyne z mezinárodních závazků České republiky, zejména z čl. 4 odst. 1 protokolu č. 7 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), podle něž *„[n]ikdo nemůže být stíhán nebo potrestán v trestním řízení podléhajícím pravomoci téhož státu za trestný čin, za který již byl osvobozen nebo odsouzen konečným rozsudkem podle zákona a trestního řádu tohoto státu.“* Ačkoli uvedená ustanovení hovoří toliko o „trestním stíhání“ či „trestním řízení“, danou zásadu je nepochybně třeba vztáhnout i na řízení o přestupcích. Platnost zásady *ne bis in idem* i pro oblast správního trestání konstatoval Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 16. 2. 2005, č. j. A 6/2003-44, publ. pod č. 1038/2007 Sb. NSS. Předpokladem jejího uplatnění je, aby se jednalo o stejný skutek, tj. aby byla dána totožnost skutku.
26. V projednávané věci byla žalobkyni uložena pokuta za přestupek podle § 40a odst. 1 písm. a) horního zákona, jehož se žalobkyně dopustila tím, že dne 30. 6. 2018 v dopoledních hodinách vědomě a úmyslně neoprávněně vnikla s dalšími účastníky akce „KLIMAKEMP 2018“ do důlního díla – lomu Bílina na pracovní plán prvního skryvkového řezu organizace Severočeské doly a. s., IČO: 49901982, kde je vykonávána hornická činnost a kam je vstup zakázán, kde byla v katastrálním území Libkovic u Mostu, GPS souřadnice 50°34'35,1'' N; 13°41'07,6'' E, zajištěna Policií České republiky z důvodu protiprávního jednání. Zmíněným vniknutím do důlního díla žalobkyně ohrozila veřejný zájem na hospodárném a bezpečném dobývání výhradních ložisek chráněných horním zákonem.
27. Příkazem Městského úřadu Litvínov ze dne 5. 11. 2018, č. j. MELT/69115/2018, byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání přestupku podle § 14 odst. 1 písm. d) zákona o právu shromažďovacím tím, že dne 30. 6. 2018 v dopoledních hodinách v prostoru lomu Bílina v katastrálním území obce Libkovic na souřadnicích 50°34'35,1'' N; 13°41'07,6'' E nesplnila pokyn policisty udělený na základě § 8 odst. 4 zákona o právu shromažďovacím sloužící k zajištění účelu shromáždění.
28. Přes časovou a místní souvislost mezi oběma shora uvedenými jednáními je z oznámení o přestupku ze dne 24. 7. 2018, č. j. KRPU-140567-2/PŘ-2018-040672, podle názoru soudu zřejmé, že oba přestupky byly spáchány jak odlišným jednáním, tak s odlišným následkem. Zatímco přestupku podle § 40a odst. 1 písm. a) horního zákona se žalobkyně dopustila tím, že neoprávněně vnikla do důlního díla, přestupku podle § 14 odst. 1 písm. d) zákona o právu shromažďovacím se dopustila až následně v době, kdy se již nacházela v důlním díle a neuposlechla výzvu Policie České republiky, aby je opustila. Spácháním přestupku podle § 40a odst. 1 písm. a) horního zákona žalobkyně ohrozila veřejný zájem na hospodárném a bezpečném dobývání výhradních ložisek chráněných horním zákonem, zatímco spácháním přestupku podle § 14 odst. 1 písm. d) zákona o právu shromažďovacím ohrozila zájmy směřující k odstranění rozporů při střetu různých práv a k ochraně veřejného pořádku, zdraví a majetku. Zjevně se tedy jednalo o odlišný následek protiprávního

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

jednání, který je z hlediska odpovědnosti za přestupek rozhodný. Soud proto uzavírá, že se v tomto případě jedná o vícečinný souběh přestupků, tudíž nebyla porušena zásada *ne bis in idem* a námitka není důvodná.

29. Dále se soud zabýval námitkou neprokázání přestupku, neboť podle žalobkyně nebyla prokázána její totožnost. Při prokázání totožnosti vycházel obvodní báňský úřad z oznámení o přestupku ze dne 24. 7. 2018, č. j. KRPU-140567-2/PŘ-2018-040672, ze seznamu dodatečně ustanovených přestupců ze dne 13. 9. 2018 a z pravomocného příkazu Městského úřadu Litvínov ze dne 5. 11. 2018, č. j. MELT/69115/2018. Soud proto nepřisvědčil názoru žalobkyně, že správní orgány vycházely toliko z úředních záznamů, a její argumentaci o nepřípustnosti úředních záznamů proto soud shledal nedůvodnou, resp. pro projednávanou věc irrelevantní.
30. Z oznámení o přestupku ze dne 24. 7. 2018, č. j. KRPU-140567-2/PŘ-2018-040672, plyne, že řízení o přestupku podle § 14 odst. 1 písm. d) zákona o právu shromažďovacím bylo vyčleněno k samostatnému řízení pod č. j. KRPU-132976/PŘ-2018-040672. O tomto přestupku rozhodl Městský úřad Litvínov pravomocným příkazem ze dne 5. 11. 2018, č. j. MELT/69115/2018. Podkladem pro vydání zmíněného příkazu bylo stejné oznámení o přestupku a seznam dodatečně ustanovených přestupců jako v předmětném správním řízení. Toto vyplývá ze samotného příkazu, kde je uvedeno shodné datum, místo i čas spáchání přestupku. Za stěžejní podklad považuje soud pravomocný příkaz Městského úřadu Litvínov ze dne 5. 11. 2018, ze kterého je prokázáno, že žalobkyně se v daném čase nacházela v místě spáchání přestupku, přičemž v řízení vedeném Městským úřadem Litvínov nijak nezpochybnila skutečnost, že by to byla ona, když proti tomuto příkazu nepodala odpor. Dalším klíčovým podkladem pro rozhodnutí byl podle názoru soudu také seznam dodatečně ustanovených přestupců ze dne 13. 9. 2018, podle kterého byla žalobkyně ztotožněna Policií České republiky. K tomuto seznamu soud uvádí, že se nejedná o úřední záznam, ale o podklad pro rozhodnutí poskytnutý Policií České republiky. Na základě těchto podkladů lze podle názoru soudu učinit závěr, že totožnost žalobkyně byla prokázána, neboť oznámení o přestupku původně neznámého pachatele, ve kterém je uvedeno, že řízení o přestupku podle § 14 odst. 1 písm. d) zákona o právu shromažďovacím bylo vyčleněno k samostatnému řízení pod č. j. KRPU-132976/PŘ-2018-040672, a jehož součástí je i fotografie pachatele, bylo ve správním řízení doplněno seznamem dodatečně ustanovených přestupců, v němž Policie České republiky provedla ztotožnění žalobkyně pomocí fotografií, z nichž jedna je výřezem fotografie obsažené v oznámení o přestupku. Skutečnost, že se jedná o žalobkyni, potvrdila i ona sama, když při ústním jednání před obvodním báňským úřadem navrhla předmětný příkaz Městského úřadu Litvínov ze dne 5. 11. 2018 jako důkaz.
31. Na okraj soud dodává, že zmíněným příkazem Městského úřadu Litvínov ze dne 5. 11. 2018 nebyla prokázána vina žalobkyně, pokud jde o přestupek podle § 40a odst. 1 písm. a) horního zákona, nýbrž toliko přítomnost žalobkyně v místě spáchání daného přestupku; předmětný příkaz zároveň přispěl ke ztotožnění žalobkyně. Vzhledem k tomu, že uvedený příkaz je pravomocný, byly správní orgány podle názoru soudu oprávněny z něj vycházet, aniž by ověřovaly, zda byla identifikace žalobkyně provedena správně.
32. Žalobkyni lze přisvědčit v tom, že tvrzení obvodního báňského úřadu, že při ústním jednání provedl porovnání fotografie žalobkyně z předloženého občanského průkazu s fotografií obsaženou v seznamu dodatečně ustanovených přestupců, nemá oporu ve správním spisu, jelikož o tomto postupu obvodního báňského úřadu není v protokolu o ústním jednání žádná zmínka. Tato skutečnost představuje vadu řízení, která ale nemá vliv Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

na zákonnost rozhodnutí, jelikož ostatní skutečnosti, na základě kterých ověřoval obvodní báňský úřad totožnost přestupce, jsou dostačující k prokázání totožnosti žalobkyně. Soud námitku nedostatečného ztotožnění žalobkyně považuje za účelovou, když na straně jedné žalobkyně argumentuje tím, že došlo k porušení zásady *ne bis in idem*, když se tohoto přestupku měla dopustit v jednočinném souběhu s přestupkem, z jehož spáchání byla pravomocně uznána vinnou, a na straně druhé tvrdí, že se přestupku projednávaného v tomto správním řízení nedopustila.

33. Soud proto shledal, že správní orgány dostatečně zjistily skutečný stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a vycházely přitom z přípustných důkazů, resp. podkladů pro rozhodnutí. Soud zároveň nezjistil, že by správní orgány přenášely důkazní břemeno na žalobkyni. Nic takového nevyplývá ani z tvrzení obvodního báňského úřadu, že *„žalobkyně dle správního orgánu v rámci projednávání přestupku nepředložila žádné relevantní skutečnosti, které by byly v rozporu se zjištěním správního orgánu“*, které se žalobkyně snažila dezinterpretovat ve svůj prospěch. Podle názoru soudu tedy správní orgány dostatečně prokázaly, že se předmětný přestupek stal a že se jej dopustila právě žalobkyně.
34. Dále se soud zabýval námitkou žalobkyně, že účastí na předmětném protestu nebyl naplněn materiální znak přestupku podle § 40a odst. 1 písm. a) horního zákona. Z tohoto ustanovení plyne, že *„fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že neoprávněně vnikne do důlního díla nebo do území, ve kterém je vykonávána hornická činnost nebo činnost prováděná hornickým způsobem nebo do poddolovaného území, kam je vstup zakázán.“*
35. K dané problematice se nejednou vyjádřil Nejvyšší správní soud, který uvedl, že trestnost přestupků se řídí obdobnými principy a pravidly, jakými se dosud řídila trestnost trestných činů, a proto pro trestnost jednání, které naplňuje formální znaky přestupku, musí být naplněna i materiální stránka přestupku. Za přestupek je považováno takové zaviněné jednání fyzických osob, které naplňuje formální znaky stanovené v zákoně a zároveň porušuje či ohrožuje zájem společnosti byť i v nepatrné míře. Lze vycházet z předpokladu, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. Tento předpoklad by však nenastal za situace, kdy se k jednání, které naplnilo formální znaky skutkové podstaty přestupku, přidruží další významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti. V takovém případě by nedošlo k naplnění materiální stránky přestupku, a jednání by tak nemohlo být za přestupek označeno (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008-45, publ. pod č. 2011/2010 Sb. NSS, či ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 137/2011-52).
36. Žalobkyně zpochybňovala existenci materiální stránky přestupku s poukazem na to, že důvodem vniknutí účastníků protestu na území, kde probíhá hornická činnost, byla dlouhodobá ochrana veřejného zájmu – konkrétně lidského života, zdraví, majetku, veřejných rozpočtů, životního prostředí a klimatu.
37. S ohledem na právě uvedené jsou správní orgány povinny zkoumat, zda určité jednání lze označit za přestupek, a zda tedy došlo k naplnění nejen formálního, nýbrž i materiálního znaku přestupku. Za přestupek je považováno zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti, přičemž právě v porušení nebo ohrožení společnosti lze spatřovat materiální stránku přestupku. Žalobkyně svým jednáním naplnila skutkovou podstatu vytýkaného přestupku ve všech jeho znacích, přičemž nebyly přítomny významné okolnosti, které by vyloučily, aby byl jejím jednáním porušen nebo ohrožen

právem chráněný zájem společnosti. Významnou okolností nemůže být žalobkyní uváděná dlouhodobá ochrana veřejného zájmu, neboť snaha upozornit na klimatickou krizi neopravňuje k porušování platných právních předpisů. Soud dále uvádí, že pouhou účastí na protestu se žalobkyně přestupkového jednání nedopustila. Toho se dopustila až v okamžiku, kdy se oddělila od trasy protestu a neoprávněně vnikla do důlního díla.

38. Na základě výše uvedeného soud shledal, že v nyní posuzovaném případě nebyly zjištěny zvláštní okolnosti natolik snižující nebezpečnost přestupkového jednání, že by materiální znak přestupku zcela vymizel. Soud naopak konstatuje, že materiální znak přestupku byl žalobkyní naplněn bez pochybností, neboť žalobkyně vnikla do prostoru důlního díla, čímž ohrozila veřejný zájem na hospodárném a bezpečném dobývání výhradních ložisek chráněných horním zákonem a zároveň též zájem na ochraně života a zdraví osob. Předmětná námitka tak není důvodná.
39. K poukazu žalobkyně na právo na odpor vyplývající z čl. 23 Listiny základních práv a svobod soud uvádí, že v tomto ustanovení je uvedeno, že občané mají právo postavit se na odpor proti každému, kdo by odstraňoval demokratický řád lidských práv a základních svobod, založený Listinou základních práv a svobod, jestliže činnost ústavních orgánů a účinné použití zákonných prostředků jsou znemožněny. Žalobkyně se v daném případě nestavěla na odpor žádné osobě či síle, která by se snažila odstraňovat demokratický řád lidských práv a základních svobod. Poukaz na toto ustanovení ze strany žalobkyně je tak zcela nepřipadný. Za obdobně nepřipadné považuje soud též odkazy na právo na příznivé životní prostředí podle čl. 35 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a na právo na svobodu projevu podle čl. 17 Listiny základních práv a svobod, neboť ani jedno z těchto ústavních práv rozhodně nikoho neopravňuje k porušování jiných právních předpisů.
40. S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že žalobu v mezích uplatněných žalobních bodů vyhodnotil jako zcela nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
41. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch a žalovaný, jemuž nad rámec jeho běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly, ani náhradu nákladů řízení nepožadoval, proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 7. července 2022

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus, v. r.
samosoudce